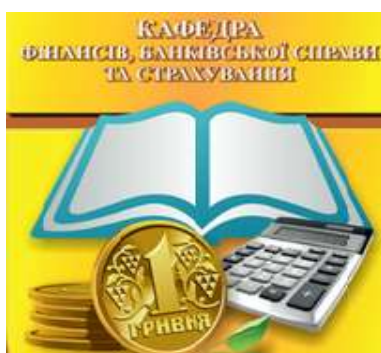

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Банківська діяльність в аграрній сфері»

Рівень вищої освіти:	<u>Перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>07»Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Освітня програма:	<u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2025-2026 н.р., семестр 8</u>
Курс (рік навчання)	<u>4</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Катерина МЕЛЬНИК
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/melnik-katerina-mikolaivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	kate_melnyk@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=162
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Глібка 17, корпус 7

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування» https://finance.udau.edu.ua/assets/files/opponp/2022-072-bakalavr.v.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій, груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК13. Здатність провадити професійну діяльність з фінансів, банківської справи та страхування на підприємствах аграрної сфери економіки.

	СК14. Здатність застосовувати новітні наукові та прикладні досягнення фінансів, банківської справи та страхування у діяльності підприємств аграрної сфери економіки.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН25. Розуміти особливості реалізації діяльності з фінансів, банківської справи та страхування на підприємствах аграрної сфери економіки. ПРН26. Застосовувати новітні досягнення фінансової науки у практичній діяльності, в тому числі – на підприємствах аграрної сфери економіки
Опис дисципліни	
Структура навантаження студентів	Кількість годин – 120 Кількість лекційних годин – 24 Кількість практичних занять – 32 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 64 Форма підсумкового контролю –екзамен
Методи навчання	– словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція); – наочні – ілюстрація, демонстрація; – практичні – розв'язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт; – індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального; – дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного; – репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу; – творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури; – навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань; – бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний. Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Матеріали дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=162.
Мета курсу	формування у здобувачів системи професійних компетентностей щодо використання теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок для організації кредитної діяльності аграрних підприємств, прийняття обґрунтованих рішень щодо процесу кредитування та мінімізації кредитних ризиків.
Завдання курсу	– вивчення поняття, форм та класифікації банківського кредитування аграрних підприємств; – розуміння головних питань особливостей аспектів процесу кредитування агропромислового комплексу;

	– оволодіння методами проведення банківських операцій та надання банківських послуг аграріям; – вивчення зарубіжного досвіду кредитного обслуговування підприємств аграрної сфери економіки; – застосування сучасних методів ефективного управління банківською діяльністю; – вміння прийняття економічних рішень в аграрній сфері, на основі набутих знань під час вивчення дисципліни.
--	---

Зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи банківського кредитування аграрних підприємств	
Тема 1	Сутність, форми та класифікація банківського кредитування аграрних підприємств
Тема 2	Фінансове посередництво у кредитуванні
Тема 3	Особливості процесу кредитування аграрної сфери
Тема 4	Зарубіжний досвід формування специфічних систем кредитування аграріїв.
Змістовий модуль 2. Організація банківського кредитування та шляхи удосконалення кредитного забезпечення аграрного сектора економіки	
Тема 5	Процес банківського кредитування
Тема 6	Оцінка кредитоспроможності позичальника
Тема 7	Проблемні позички і засоби реструктуризації безнадійних боргів
Тема 8	Державна фінансова підтримка аграрного сектора економіки
Тема 9	Удосконалення системи кредитного забезпечення аграрної сфери

<i>Політика дисципліни</i>	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю – заліку – здобувач може набрати 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf

**Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни
«Банківська справа» при формі контролю «екзамен» (денна форма навчання)**

	Модуль 1					Модуль 2						Поточний контроль	Підсумковий контроль	Загальна сума балів	
Всього	30					40						70	30	100	
Змістові модулі	T1	T2	T3	T4	МК1	T6	T7	T8	T9	T10	МК2				
Кількість балів за змістовими модулями	4	6	6	6	8	6	6	6	6	6	10				
у т.ч. за видами робіт															
- практичні заняття	2	4	4	4		4	4	4	4	4					
- виконання СРС	2	2	2	2		2	2	2	2	2					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

1. Банківська система: навчальний посібник / Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
2. Банківська справа: навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.
3. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. 2-ге вид. випр. і доповн. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
4. Бондарчук М.К., Алексеев І.В., Кльоба Л.Г. Банківська система: навч. посібник. Львів: Ліга-Прес, 2017, 246 с.
5. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК: навчальний посібник. Вінниця. ВНАУ. 2019. 148 с.
6. Вдовенко Л.О. Механізми банківського кредитування в аграрній сфері: монографія. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю. 2014. 378 с.

7. Волкова В.В., Волкова Н.І., Добровольський О.І. Банківська система: навч. посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019, 168 с.
8. Катан Л. І., Демчук Н. І., Бабенко-Левада В. Г., Журавльова Т. О. Банківська система : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2017. 444 с.
9. Непочатенко О.О., Мельник К.М. Банківські операції: навч. посіб. Вінниця, ПП «ТД «Едельвейс і К», 2013. 320 с.
10. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник. Львів : «Новий Світ 2000». 2020. 536 с.

Нормативно-правова база

1. Господарський кодекс України № 436–IV від 16.01.2003 р. Дата оновлення: 16.10. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затв. постановою Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22. Дата оновлення: 31.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.
3. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпортними операціями: затв. постановою Правління НБУ від 24.03.1999 р. № 136. Дата оновлення: 07.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0338-99>.
4. Конституція України: Закон України №254к/96-ВР від 28.06.1996 р. Дата оновлення: 01.01. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000. № 2121–III. Дата оновлення: 03.07. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
6. Про заставу : Закон України від 02.10.1992 р. № 2654–XII Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.
7. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. Дата оновлення: 01.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>.
8. Про затвердження Положення про відкриття та функціонування в уповноважених банках України рахунків банків-кореспондентів в іноземній валюті та в гривнях: затв. постановою Правління НБУ від 26.03.1998 № 118. Дата оновлення: 07.12. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-98>.
9. Про затвердження Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні: затв. постановою Правління НБУ від 11.12.2014 № 806. Дата оновлення: 10.09. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14>.
10. Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів : затв. Постановою правління НБУ від 05.11.2014 р. № 705. Дата оновлення: 10.12. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0705500-14>.
11. Про іпотеку : Закон України від 05.06.2003 р. №898–IV. Дата оновлення: 14.07. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.
12. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679–XIV. Дата оновлення: 01.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
13. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374–III. Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.
14. Про організацію формування та обігу кредитних історій : Закон України від 23.06.2005 р. № 2404-IV. Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-15>.
15. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні затв. постановою Правління НБУ від 15.12.2017 № 803-рш. Дата оновлення: 14.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17>.
16. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР. Дата оновлення: 16.01. 2004. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-vr

Додаткова

1. Бечко П.К., Мельник К.М., Гузар Б.С., Пташник С.А. Оцінка системи регулювання кредитного ринку. *Polish journal of science*. №36 (2021) VOL. 2. С. 7-10.
2. Гудзь О.Є. Державна програма фінансової підтримки підприємств АПК через механізм здешевлення кредитів. *Економіка АПК*. 2018. № 11. С.8-13.
3. Гудзь О.Є. Удосконалення механізму кредитних субсидій підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 9. С. 59-61.
4. Гузар Б.С., Прокопчук О.Т., Мельник К.М. Інноваційно-інвестиційне забезпечення аграрного сектору національної економіки України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко(відп. ред.) та ін. Умань: Видав. «Сочінський М.М.», 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 141-160.
5. Дем'яненко М. Я. Кредитування сільськогосподарських підприємств: теорія і практика. *Облік і фінанси АПК*. 2015. № 7. С. 9–19.
6. Дем'яненко М. Я. Методичні рекомендації з кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників. *Облік і фінанси АПК*. 2016. №12. С. 4-29.
7. Козоріз М.А., Лис І.М. Основні напрями підвищення рівня капіталізації і ліквідності банківських установ. *Регіональна економіка*. №2. 2019. С. 95.
8. Колотуха С.М., Мельник К.М., Бондаренко Н.В., Переполка В.Ю. Фінансово-кредитне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору України. *Polish journal of science*. №36 (2021) VOL. 2. С. 11-15.
9. Колотуха С.М., Бечко В.П., Мельник К.М. Механізм удосконалення банківського кредитування аграрних підприємств. *Збірник наукових праць Уманського НУС* / Редкол. : О.О. Непочатенко(відп. ред.) та ін. Київ: видавн. «Основа», 2017. Вип. 91. Ч. 2: Економічні науки. С. 128-143.
10. Колотуха С.М., Мельник К.М., Гузар Б.С. Удосконалення економічного механізму регулювання системи земельно-іпотечного кредитування. *Збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видав. «Сочінський М.М.», 2020. Вип. 97. Ч. 2: Економічні науки. С. 53-64.
11. Колотуха С.М., Мельник К.М., Пономаренко О.В. Проблеми фінансово-кредитного забезпечення аграрного сектору економіки. *Збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Ред.-вид. відділ Уманського НУС 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 123-134.
12. Колотуха С.М., Мельник К.М. Розвиток земельного ринку аграрного сектору економіки в умовах фінансової нестабільності: *збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Ред.-вид. відділ Уманського НУС 2022. Вип. 100. Ч. 2: Економічні науки. С. 142-156.
13. Кириченко О.А., Кудрицький В.Д. Кредитування аграрного сектору економіки в умовах глобальної фінансової кризи. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. № 5. С. 207-222.
14. Кот О. Прогнозування фінансового стану банків з метою попередження їх банкрутства. *Вісник НБУ*. 2018. С.34.
15. Мельник К.М. Роль кредитної політики при визначенні пріоритетних напрямів розвитку банківської діяльності. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2017. №1 (32) С.65-69.
16. Мельник К.М., Колотуха С.М., Переполка В.Ю. Сучасні тенденції вдосконалення кредитної системи аграрного сектору економіки. *Соціально-економічні засади формування економічної системи України*: колективна монографія / за ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський», 2022. С. 58-66.
17. Мельник К.М., Савчук І.В. Сучасний стан іпотечного кредитування та шляхи його вдосконалення в Україні // *Гармонійний розвиток економіки України в умовах трансформаційних перетворень*: колект. моногр. / під ред. д.е.н., проф. О.О. Непочатенко. Умань: вид.«Сочінський М.М.», 2021. С. 45-53.
18. Мельник К.М., Улянич Ю.В. Стан та тенденції розвитку банківського регулювання та нагляду в Україні // *Гармонійний розвиток економіки України в умовах*

трансформаційних перетворень: колект. моногр. / під ред. д.е.н., проф. О.О. Непочатенко. Умань: вид.«Сочінський М.М.», 2021. С. 59-67.

19. Микитчин І.І. Закордонний досвід оцінки фінансової стійкості банків. *Регіональна економіка*. №3. 2008. С.133.

20. Непочатенко О.О., Колотуха С. М., Мельник К.М. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств. *Банківська справа*. №1 (153). 2021. С. 37-50.

21. Нестерчук Ю. О., Мельник К. М., Непочатенко О. А. Роль кредитного ринку у відтворювальному процесі суб'єктів господарювання аграрної галузі. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8494>

22. Танклевська Н.С., Пащенко О.В. Побудова фінансової стратегії та її значення у конкурентному ринковому середовищі. *Наука й економіка*. 2018. № 4 (36). С. 50–56.

23. Asia-Pacific banking review 2019. Bracing for consolidation: The quest for scale / McKinsey & Company. 2019. 41 p.

24. Shvets O. Theoretical aspects of credit risk control in commercial. Expectations and challenges of modern economy and enterprises. Problems – Concepts - Activities / Edited by Jaroslaw Kaczmarek, Katarzyna Zmija. Cracow, 2016. Vol. 3. P.143-150.

25. Prokopchuk, O., Tulush, L., Ulyanych, Yu., Melnyk, K. Information systems and technologies in the insurance protection of agricultural sector of economy. Proceedings of the international business information management association conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. 1-2 April. 2020. Seville, Spain. 2052-2060.

26. Ptashnyk S., Butko N., Makarynska O., Melnyk K. Workforce capacity and innovation support of agricultural enterprises' competitiveness. Vision 2025: Education Excellence and Management of Innovations through Sustainable Economic Competitive Advantage. IBIMA Conference: 13-14 November 2019, Granada, Madrid, Spain, 3492-3504.

Інформаційні ресурси

1. Банківське законодавство та регуляторна діяльність. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65247&cat_id=36580

2. Дані фінансової звітності банків України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=6407

3. Інтернет-ресурс «Все про банки України» URL: www.uabanker.net

4. Інтернет-ресурс позабіржової фондової торгової системи. URL: www.pfts.kiev.ua

5. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL : www.aub.com.ua.

6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>

8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.

9. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <http://nbu.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Української національної іпотечної асоціації. URL: <http://www.unia.com.ua>.

11. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL : <http://www.fv.gov.ua>.

12. Основні показники діяльності банків України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807

13. Статистика. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162

14. Форум банківських аналітиків. URL : www.bankir.ru.